

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN,
DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT EN
DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, HAVENS EN SPORT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: 1° Goedkeuring en machtiging tot ondertekening van de overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Oeganda betreffende het luchtvervoer, 2° Principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot instemming met de onder 1° vermelde overeenkomst, ondertekend te op .

Samenvatting

Bilaterale luchtvaartakkoorden voorzien en regelen alle aspecten voor de exploitatie van de luchtverbindingen. De Vlaamse Regering verleent machtiging tot ondertekening aan de overeenkomst met Oeganda. De Vlaamse Regering hecht tegelijk haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet dat instemt met deze overeenkomst.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie
Beleidsvelden: buitenlands beleid

Beleidsdomein: Mobiliteit
Beleidsveld: regionale luchthavens

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Gemengd karakter en ondertekening

Tijdens zijn vergadering d.d. 24 mei 2017 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter vast. Zowel de federale overheid als de gewesten oefenen hun bevoegdheid uit. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 wordt het verslag van de WGV naar de leden van de ICBB gestuurd. Indien binnen de 30 dagen na de notificatie van het verslag geen bezwaren worden geformuleerd, is het verslag definitief goedgekeurd.

In een brief d.d. 13 november 2017 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de in de WGV bereikte consensus dus stilzwijgend bekrachtigd en deze intrafederale consensus bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Ontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch- en taaladvies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2019/4 (aanwijzing nr. 297).

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

(p.m.)

C. VLAAMSE BEVOEGDHEDEN

Bilaterale luchtvaartakkoorden bevatten enerzijds bepalingen die betrekking hebben op materies waarvoor de gewesten adviesbevoegdheid hebben: verkeersrechten (art. 6, §3, 6° BWHI) en beveiliging van de luchtvaart (art. 6, §4, 4° BWHI).

Anderzijds zijn er bepalingen die betrekking hebben op gewestelijke bevoegdheden.

Het artikel 13 'gebruikersvergoedingen' stelt dat luchthavenvergoedingen niet hoger mogen zijn dan deze voor nationale transportmaatschappijen.

Het artikel 15 'grondafhandeling' bevat een verbod op discriminatie. In het Vlaamse Gewest wordt de bevoegdheid tot grondafhandeling geregeld door het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 1999 betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens. Dit besluit is een omzetting van de Europese richtlijn 96/67/EG.

Bovenstaande bepalingen hebben direct of indirect betrekking op de bevoegdheden van de gewesten, in het bijzonder deze vermeld in art. 6, §1, X, 7° BWHI ('*de uitrusting en uitbating van de luchthavens en openbare vliegvelden, met uitzondering van de luchthaven Brussel-Nationaal*').

2. INHOUD

Algemeen

Ondanks zijn symboolwaarde van ongebondenheid is het luchtruim staatkundig slechts in dezelfde mate vrij als de zee. In de territoriale nabijheid en boven het grondgebied van een Staat geldt diens recht van soevereiniteit, waarbij er slechts vrije toegang is voor de luchtvaartuigen van de eigen nationaliteit.

Op deze algemene en principiële onvrijheid kunnen uitzonderingen gemaakt worden door expliciete afwijkingen die naar hun voorwerp als de vijf vrijheden van de lucht worden onderscheiden. Deze vrijheden behelzen het recht van overvliegen, het recht van niet-commerciële landing en de rechten van respectievelijk aan en van boord brengen en doorvoeren van commerciële lading nl. passagiers en hun bagage, vracht en post.

De conventie van Chicago van 7 december 1944 kwam tegemoet aan de behoefte aan internationale standaarden en afspraken voor een veilige en ordelijke ontwikkeling van het luchtverkeer. Deze conventie bepaalde onder meer dat er geen geregelde internationale luchtdiensten mogen worden geëxploiteerd over of tot in het grondgebied van één van de verdragsluitende Staten, tenzij met de bijzondere toestemming of vergunning van die Staat. Sindsdien werden er bilaterale luchtvaartakkoorden gesloten om die toestemming te regelen. Het luchtvaartakkoord tussen het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten geldt als basismodel.

Intussen werden er bevoegdheden op vlak van luchtvaart overgeheveld naar het Europese niveau. De zogenaamde ‘open skies’ arresten van 2002 van het Hof van Justitie van de Europese Unie veroordeelden onder meer België omdat haar bilaterale luchtvaartakkoorden vier bepalingen bevatten die niet conform het EU-recht waren. De bestaande bilaterale akkoorden dienden dus opnieuw onderhandeld te worden.

De overeenkomst

De Belgische luchtvaartakkoorden bestaan uit de tekst van het akkoord zelf – het juridische kader – en een memorandum van overeenstemming (operationeel). Deze akkoorden bestaan grotendeels uit standaardbepalingen van de conventie van Chicago en van de Europese Unie (EU).

Dit soort overeenkomsten bestaan uit artikelen, die onder meer betrekking hebben op:

- de rechten die de overeenkomstsluitende partijen aan elkaar verlenen voor het uitvoeren van internationale luchtdiensten door de respectieve aangewezen luchtvaartmaatschappijen;
- het verlenen van vergunningen voor het exploiteren van de overeengekomen diensten; evenals de intrekking of opschorting van die vergunningen;
- bepalingen inzake de veiligheid en beveiliging van de luchtvaart;
- de luchthavenvergoedingen die worden opgelegd;
- grondaafhandelingsdiensten;
- douane en accijnzen;
- capaciteit;
- verandering van vliegtuigtype en gedeelde vluchtcodes;
- tarieven;
- handelsactiviteiten;
- personeel;
- overmaken van het verschil tussen ontvangsten en uitgaven.

De bijlage bij de overeenkomst bevat een routetabel met vermelding van de punten waarop de aangewezen luchtvaartmaatschappijen in België mogen vliegen.

Daarna volgt de goedkeuring door het Vlaams Parlement in de commissie en in de plenaire vergadering. Vervolgens dient het instemmingsdecreet te worden bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan de overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Oeganda betreffende het luchtvervoer;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de regionale luchthavens, te gelasten om de overeenkomst in naam van het Vlaamse Gewest te ondertekenen of te laten ondertekenen door de vertegenwoordiger die zij daartoe mandateert, op voorwaarde dat de Vlaamse Regering wordt vermeld in de aanhef van het akkoord en in de ondertekeningsformule, boven de handtekening van de ondertekenaar;
- 3° de minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing schriftelijk mee te delen aan de federale minister van Buitenlandse Zaken;
- 4° haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet tot instemming met de overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Oeganda betreffende het luchtvervoer, ondertekend te op ; alsook aan het bijhorende ontwerp van memorie van toelichting;
- 5° de Vlaamse minister, bevoegd voor de regionale luchthavens, te gelasten over het voornoemde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, op voorwaarde dat de overeenkomst effectief ondertekend is.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair
Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER